

Miljømærkning Danmark
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 Charlottenlund

Att.: Projektleder Karen Dahl Jensen

Århus 29.04.2008

Svanemærkning af vinduer og yderdøre Høringsforslag af 10. marts 2008

Høringsvar fra Vinduesindustrien, Danmark

Vinduesindustrien i Danmark vil på vegne af sine 65 medlemsvirksomheder, som tegner sig for ca. 95 % af produktionen af vinduer og yderdøre i Danmark og som inkluderer vinduesproducenter af materialer træ, plast, metal, kompositter og kombinationer heraf, bl.a. træ/alu, træ/plast/alu, plast/alu, træ/komposit, afgive følgende høringssvar/ spørgsmål som beskrevet på de følgende 8 sider.

Som udgangspunkt skal det beklageligvis bemærkes, at Vinduesindustrien i Danmark ikke har været inviteret til konstruktiv dialog med miljømærkesekretariatet om udformningen af de fornyede kriterier, som kan fremme udviklingen af mere miljøvenlige vinduer og yderdøre i Danmark.

De udsendte kriterier tager derfor ikke hensyn til de miljøforbedringer, som er sket i Danmark i de sidste 5-10 år, herunder skal nævnes udfasningen af brugen af de miljøskadelige (VOC) stoffer i produktionen af trævinduer (50 % af alle vinduer af træ i Danmark produceres nu helt uden brug af disse) samt at Danmark længe har haft en genbrugsordning for de udtjente plastvinduer og endvidere at der i Danmark er et forbud mod indhold af cadmium og bly i plastvinduer, som forbyder de genbrugskriterier, der er foreslået i høringsslaget.

I det nu foreliggende høringsslag er det i første afsnit på side 2 angivet, at *Svanemærket har meget højt kendskab og troværdighed i Norden.*

Som angivet i baggrundsmaterialet findes der i Norge, Sverige og Danmark tilsammen ca. 270 producenter af vinduer og yderdøre. - Hvorfor har der over en 10 års periode kun været 3 producenter, der har fået licens til svanemærkning? – Det kan vel næppe siges at vidne om et højt kendskab og troværdighed til ordningen for vinduer.

Det fremgår også af kriterierne, at den største negative miljøpåvirkning fra vinduer og yderdøre forekommer under anvendelsesfasen i form af energitab fra disse komponenter. Derfor stilles ganske strenge krav til vinduer og yderdøres U- og g-værdi, hvilket er forståeligt. Det skal hertil bemærkes, at disse værdier er nemme - både at dokumentere og kontrollere.

Omvendt forekommer der i kriterierne en række krav til materialer og delkomponenter, som kan være forbundet med et ganske stort arbejde (store omkostninger) i relation til dokumentation og kontrol.

Umiddelbart skønnes en del af disse krav kun at være af marginal miljømæssig betydning!

Ville det ikke være en miljømæssig gevinst at udelade de marginale krav og opnå en tilslutning til svanemærkning af vinduer og yderdøre på måske 10 % af producenterne i stedet for den nuværende 1-2 %?

VinduesIndustrien i Danmark håber, at vi med dette høringssvar endnu engang at komme i en konstruktiv dialog med miljømærkesekretariatet - naturligvis med henblik på at de danske miljøtiltag, som er udført i branchen i de senere år, anerkendes i kriteriedokumentet.

Med venlig hilsen

Johny H. Jensen
Direktør

(tekst fra høringsforslag er angivet med kursiv –
bemærkninger/ spørgsmål hertil er med alm. skrift)

Generelt og energi

Side 1:

Vindues- eller yderdørsproducenten skal give 10 års garanti.

Foreligger der garantibestemmelser for svanemærkede produkter, eller kan producenten selv formulere gældende garantibetingelser?

Skal garantien være tilknyttet en garantisikring?

Det skal hertil bemærkes, at der i vid udstrækning i Danmark er forbrugerkrav om, at den private forbruger er sikret udbedring/udskiftning, også i tilfælde af en virksomheds konkurs.

For at kunne sikre kvaliteten af miljømærkede vinduer eller yderdøre, skal de opfylde relevante produktcertificeringskrav.

Hvad er ”relevante produktcertificeringskrav”?

Side 2:

Svanemærkningen omfatter ikke bare miljøkrav men også kvalitetskrav, eftersom miljø og kvalitet oftest går hånd i hånd.

Dette er vist et postulat, som det er svært at dokumentere!?

Det betyder, at en svanelicens også kan ses som et kvalitetsstempel

Ja – med hensyn til miljømæssige forhold, men med hensyn til kvaliteten af f.eks. funktion og levetid giver kriterierne for svanemærkning ingen særlig sikkerhed.

Side 3:

Kontrol på virksomheden

I forbindelse med ansøgning/optagelse aflægges et besøg på virksomheden, hvor det kontrolleres, at krav for optagelse er opfyldt.

Hvorledes sikres det, at kravene også fremover vil være opfyldt?

Side 5:

For vinduer skal U-værdien beregnes for vinduesstørrelsen 1,2m x 1,2m.

Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at foreskrive denne vinduesstørrelse, når den europæiske "standardstørrelse" er 1,23m x 1,48m.

Dette krav vil betyde ekstra og unødvendige omkostninger for alle danske vinduesproducenter, som **skal** (i modsætning til Sverige og Norge) benytte den harmoniserede europæiske vinduesstørrelse 1,23 x 1,48 m.

Vinduers lufttæthed **skal** deklarerer i henhold til den harmoniserede europæiske standard EN 14351-1, hvor lufttætheden angives som et gennemsnit af en måling ved et overtryk/undertryk.

Rudens solenergitransmittans (g-værdi) skal være 5 ± 2 % eller højere.

Der må vist være en trykfejl i talangivelsen!

VinduesIndustrien foreslår i stedet, at man anvender vinduets samlede energibalace eller Ueffektiv til at opstille krav til vinduers energieffektivitet.

Side 11:

Træ

- a) *imprægneret så imprægneringen opfylder indtrængningsklasse P5 i henhold til EN 351-1 og 351-2*

Anvendelse af vakuuminprægning, der indebærer udslip af flygtige organiske opløsningsmidler (VOC), når der er alternativer, er i direkte konflikt med en miljømærkningsordning!

- b) *påført træbeskyttelsesmiddel ved dypning eller flowcoat (f.eks. 2ØKO i Danmark) i kombination med anvendelse af kernetræ.*

Det danske behandlingssystem 2ØKO har vist sig meget tilfredsstillende.

Ved brug af dette system anses det dog ikke for tilstrækkeligt alene at kræve *anvendelse af kernetræ*. Der må stilles krav om en høj kerneandel (90 %) for alle vejreksponerede områder.

Plast (K6-K10, K22)

VinduesIndustrien hilser velkomment, at der i de nye forslag til kriterier for Svanemærkning af vinduer og yderdøre ikke længere indgår et egentligt forbud mod anvendelsen af plast (PVC), og at plast dermed nu langt om længe anerkendes som materiale på lige fod med træ, aluminium, stål eller kompositter.

De nye kriterier er imidlertid udformet på en sådan måde, at det de facto fortsat ikke vil være muligt at Svanemærke vinduer af plast.

Ifølge Materialekrav (K6) skal komponenter, der fremstilles af en ikke fornybar råvare, indeholde mindst 50 vægtprocent genbrugsmateriale.

Det fremgår endvidere, at jernrammer, beslag, håndtag og glas ikke skal medregnes.

Genvundet produktionsspild anses ikke som genbrugsmateriale, og (K8) genbrugsplast må ikke indeholde bly eller cadmium.

I dag indsamles der overalt i Europa affald i form af hård PVC. Dette gælder også kasserede plastvinduer. I Norden er det alene i Danmark, hvor der p.t. foretages en systematisk indsamling af plastvinduer. Det sker gennem den såkaldte WUPPI-ordning (fra 1998), der er et initiativ, som branchen selv har taget, og som branchen også selv finansierer. Blandt ejerne er Primo Danmark A/S, der er Nordens eneste producent af vinduesprofiler. Alle danske producenter af plastvinduer - som er medlemmer af VinduesIndustrien - er tilsluttet ordningen og medfinansierer denne.

Kasserede vinduer afleveres af private i særlige containere opstillet på kommunale genbrugspladser, mens entreprenører o.l. afleverer vinduerne direkte til WUPPI eller evt. får dem afhentet. Ifølge WUPPI er mængden af plastvinduer i den samlede strøm af affald i hård PVC endnu forsvindende lille. Der findes ikke nogen konkret statistik, men for 2008 kalkulerer WUPPI med, at maks. 5 % af den samlede mængde indsamlet affald i hård PVC vil stamme fra vinduer.

En af årsagerne hertil er, at der kun er fremstillet plastvinduer i Danmark siden 1974. De ældste vinduer er således godt 30 år, og de er dermed fortsat fuldt funktionsdygtige. Når plastvinduer i dag kasseres, sker det alene af arkitektoniske årsager, eller fordi man ønsker teknisk bedre vinduer (isolering/energi). Selvom mængden af kasserede plastvinduer i de kommende år må forventes at tiltage, er det vurderingen, at den samlede mængde fortsat vil ligge på et meget lavt niveau.

Af samme årsag er der i Danmark ikke basis for at etablere en egentlig genbrugsindustri baseret på plastvinduer. Alle indsamlede vinduer sendes derfor til Tyskland, hvor der findes virksomheder, som er specialiseret i genbrug af gamle plastvinduer.

En anden årsag er, at de danske myndigheder opretholder et forbud mod cadmium og/eller bly i genbrugsprodukter af plast. Alle kasserede plastvinduer – som i dag genbruges – tilhører den generation af vinduer, hvor plastprofilerne blev stabiliseret med cadmium eller bly. Regeneratet herfra vil således ikke lovligt kunne anvendes i Danmark.

Som nævnt findes der i Danmark (og Norden) i dag kun én virksomhed, der fremstiller profiler til vinduer. Det er Primo Plast A/S, hvis profiler primært anvendes af en anden virksomhed i koncernen – Primo Vinduer A/S.

Primo Plast fremstiller i dag profiler, hvortil der anvendes genbrugsplast. Mængderne er små og stammer alene fra produktion og installation. Der foreligger ingen mulighed for blot tilnærmelsesvis at fremstille profiler med 50 vægtprocent regenerat. Dels stammer regeneratet som nævnt fra produktion og installation – hvilket kriterierne ikke anerkender – dels findes der ikke regenerat til rådighed fra kasserede vinduer uden cadmium eller bly.

Der er i Danmark kun blevet produceret plastvinduer uden cadmium og bly efter den 1. december 2001 (blybekendtgørelsen med forbud mod at anvende bly som stabilisator). Disse vinduer indgår seldsagt endnu ikke i affaldsstrømmen.

Alle øvrige danske producenter af plastvinduer baserer deres fremstilling på importerede plastprofiler. For medlemmerne af VinduesIndustrien drejer det sig alene om profiler fremstillet på fabrikker i Tyskland.

Det er i dag muligt i Tyskland at købe enkelte profiler, som indeholder regenerat fra bl.a. gamle vinduer. Da de mængder af regenerat, der er til rådighed, er meget små, og det drejer sig især om mindre profiler eller profiler, hvor regeneratet indgår som en kerne eller som bagside.

I de profiler, hvori der indgår mest regenerat, drejer det sig maksimalt om 30 %. Set i forhold til plastdelen i det samlede vindue, vil andelen af regenerat maksimalt kunne nå op på nogle få procent.

Det skal understreges, at disse profiler med regenerat indeholder cadmium og bly i små mængder og således ikke kan anvendes lovligt i Danmark. Derimod kan de anvendes fuldt legalt i eksempelvis Tyskland.

Alene af den grund vil det i dag teknisk set være umuligt at leve op til de nye kriteriers krav om 50 vægtprocent regenerat. Det andet forhold er, at der ikke i en overskuelig fremtid – hverken i Danmark eller det nærmeste udland – vil være genbrugsmateriale tilgængeligt i det nødvendige omfang.

Det er således branchens opfattelse, at et krav om 50 vægtprocent genbrugsmateriale i plastvinduesprofiler - som forudsætning for at kunne opnå Svanemærkning – forekommer helt urealistisk og uopnåeligt indenfor en definerbar tidshorisont. Hvis hertil lægges, at regeneratet skal være uden cadmium og/eller bly, forekommer kravet utopisk og helt løstrevet fra virkeligheden.

Hvis de nye forslag til kriterier skal opfattes som et reelt ønske om, at også plastvinduer skal kunne Svanemærkes, må denne del genforhandles med branchen under skyldig hensyntagen til den tekniske og politiske virkelighed, vinduesfabrikanterne agerer i.

Vi har endvidere mærket os, at kravet om anvendelse af genbrugsmateriale ikke gælder for dele, der udgør mindre end 3 vægtprocent af vinduets eller yderdørens totale vægt.

Denne bestemmelse blev i sin tid indført for at tilgodese svenske fabrikanters ønske om at anvende et PVC-profil i deres træ eller træ-alu-vinduer for at undgå kuldebroer.

Der er tale om en direkte konkurrenceforvridende bestemmelse til ugunst for plastvinduer – en bestemmelse hvis miljømæssige logik i forhold til de overordnede retningslinier også forekommer uforståelig.

Det opstilles også som et krav til Svanemærkning af vinduer i plast, at virksomhederne skal være tilsluttet et genbrugssystem (K22). Som nævnt har et sådant system eksisteret i Danmark siden 1998, men findes fortsat ikke i de øvrige Nordiske lande. Det forekommer ganske urimeligt, hvis manglende initiativer på dette område i de øvrige nordiske lande skal kunne blokere for mærkning af danske plastvinduer.

Overordnet forekommer det i øvrigt fortsat paradoksalt, at et sådant krav om en genbrugsordning alene gælder for vinduer i plast, men ikke for fabrikanter af vinduer i andre materialer.

Slutteligt vil vi pege på, at det nye forslag til kriterier kun i meget ringe grad synes at tage hensyn til den teknologiske udvikling på vinduesområdet. Det gælder bl.a. fremkomsten af diverse kompositter som materialer i vinduer. Kompositter anvendes i dag ikke kun som delkomponenter, men også som hovedbestanddele i vinduer på det danske marked. Dette forhold synes der ikke at være taget højde for.

Også brugen af nye kombinationer af materialer savner at blive belyst. Det er således i dag almindeligt med vinduer, der består af alu, plast og træ og alu og plast – kombinationer som kriteriedokumentet ikke forholder sig til.

Sammenfattende er det vores ønske, at kriteriedokumentets bestemmelser vedr. vinduer af plast gøres til genstand for en ny vurdering baseret på en opdateret, teknisk fagkundskab.